

ZPRÁVY

● K životnému jubileu pani doc. RNDr. Zuzany Vitkovej, PhD.

Dňa 26. januára 2015 sa dožila významného životného jubilea – 70 rokov dlhoročná vysokoškolská učiteľka a vedecká pracovníčka Katedry galenickej farmácie Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského (FaF UK) v Bratislave, pani doc. RNDr. Zuzana Vitková, PhD.

Táto skutočnosť je pre mňa, jej spolužiaka z vysokoškolských štúdií, dlhoročného spolupracovníka a kolegu ctou a milou príležitosťou oboznámiť Vás s jej životnou dráhou a profesionálnym profilom.

Jubilantka sa narodila v Hurbanove. Po maturite pokračovala v štúdiu na FaF UK v Bratislave, ktorú v roku 1967 ukončila štátnymi skúškami s vyznamenaním. Po promócií bola prijatá na internú aspirantúru vo vednom odbore galenickej farmácia. V prvom roku aspirantúry obhájila rigoróznou prácu a získala akademický titul RNDr. Experimentálnu časť svojej dizertačnej práce „Vplyv pomocných látok na spracovanie liečiva do aplikačnej formy“ realizovala na Ústave experimentálnej farmakológie SAV a v roku 1970 predložila svoju dizertačnú prácu k obhajobe. Po úspešnej obhajobe získala vedeckú hodnosť kandidát farmaceutických vied (CSc.). Následne v roku 1971 absolvovala zahraničný študijný pobyt na univerzite v Szegede.

Po úspešnej obhajobe habilitačnej práce „Biofarmaceutické a farmakokinetické aspekty v štúdiu biologickej dostupnosti liečivých látok“ získala v roku 1993 vedeccko-pedagogický titul docentky v odbore galenickej farmácia a 1. mája 1993 bola ustanovená docentkou vo vednom odbore galenickej farmácia.

Pre tento odbor bola 13. októbra 2004 ustanovená aj do funkcie mimoriadny profesor.

Od ukončenia vysokoškolského štúdia až doteraz je jej profesionálna aktivita úzko spojená s Katedrou galenickej farmácie FaF UK. V rokoch 2003–2008, kedy stála na jej čele tohto pracoviska, ako vedúca katedry vyvinula maximálne úsilie pre jej materiálny a vedecký rozvoj. Pod jej vedením bolo generálne zrekonštruované technologické laboratórium.

Úspešne viedla doteraz viac ako 150 diplomových a 75 rigorózných prác. Vyškolila päť PhD. študentov, ktorí úspešne obhájili dizertačné práce. V súčasnosti školí dve PhD. študentky, z ktorých jedna odovzdala dizertačnú prácu k obhajobe a jedna sa pripravuje na dizertačnú skúšku. Pani docentka Zuzana Vitková tak založila vedeckú školu v oblasti biogaleniky a farmakokinetiky. Jej doktorandi boli zapojení do medzinárodného projektu CEEPUS. V rámci tohto projektu sa zúčastnili na študijnom pobyte v zahraničí a boli zapojení do projektu Európskeho sociálneho fondu – ESF, kde sa umiestnili na popredných miestach.

Jubilantka vypracovala a zaviedla prednášky a cvičenia z predmetu biofarmácia. V súčasnosti v rámci

magisterského štúdia garantuje a prednáša predmet zdravotníckej pomôcky. Prednáša vybrané kapitoly z predmetu farmaceutická technológia a vedie praktické cvičenia. Je examinátorkou v predmetoch farmaceutická technológia a zdravotníckej pomôcky a je predsedníčkou Komisie pre štátne skúšky z predmetov farmaceutická technológia a sociálna farmácia. Pravidelne oponuje diplomové, rigorózne, dizertačné a habilitačné práce v slovenskom aj anglickom jazyku. Veľmi úspešne a systematicky pripravuje študentov na Študentskú vedeckú konferenciu. Viackrát pôsobila ako vedúci učiteľ výmennej praxe študentov v zahraničí, ako aj recipročne zahraničných študentov na Slovensku.

Jubilantka je autorkou učebnice „Úvod do farmakokinetickej analýzy“, spoluautorkou monografie „Pokroky vo farmácii“ a troch skript (Biofarmácia, Biogalenika a Extrakčné metódy vo farmaceutickej technológii).

Pani docentka Zuzana Vitková sa celoživotne intenzívne angažuje aj vo vedeckej práci. Vo funkcii zodpovedného riešiteľa viedla granty VEGA – Optimalizácia topických liekov na báze hydrogélův, Optimalizácia polotuhých liekových foriem pre dermatológiu a stomatológiu, Formulácia topických liekov na báze prírodných a syntetických polymérov a rastlinných extraktov. V súčasnosti má podanú žiadosť o grant VEGA – Optimalizácia disolučných profilov s ohľadom na liekovú formu a jej parametre. Ako spoluriešiteľ sa podieľala aj na riešení ďalších štyroch grantových projektov a grantové úlohy aj oponuje. Pôsobila tiež ako členka medzinárodných programových výborov vedeckých konferencií v zahraničí (Central European Congress on Pharmaceutical Technology, Siofok, 2005 a Central European Symposium on Pharmaceutical Technology and Bodelivery Systems, Ljubljana, 2008, Graz 2010). Aktívne, formou vedeckých prednášok sa zúčastňovala významných medzinárodných sympózií „Biofarmácia a farmakokinetika“.

V rokoch 1975–2009, s výnimkou niekoľkých rokov, pôsobila ako vedúca organizačného výboru a každoročne zorganizovala vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou „Technologické dni“ a bola členkou výboru Technologickej sekcie SFS pri SLS. Recenzuje karentované publikácie pre zahraničné vydavateľstvá, posudzuje grantové projekty a oponuje diplomové, rigorózne, dizertačné a habilitačné práce.

Jej najdôležitejšie vedecké výsledky spadajú do oblasti biogaleniky, najmä štúdia vplyvu pomocných látok na procesy LADME. Keďže z hľadiska možnosti ovládania tohto procesu prostredníctvom exogénnych parametrov je určujúcou fázou práve liberácia liečiva z liekovej formy, prevážná časť experimentov zamerala na analýzu a hodnotenie tohto procesu. Experimenty sa realizovali *in vitro* ako aj *in vivo* na laboratórnych zvieratách. Získané údaje boli následne využité pre tvorbu farmakokinetických modelov, z ktorých bolo možné predikovať vplyvy exogénnych parametrov na biologickú dostupnosť liečiva. Tým bola prirodzene vtiahnutá do problematiky modelovania pohybu liečiva v organizme a komplexným *in vivo* – *in vitro* metódam vyhodnocovania biologickej dostupnosti. Preto druhá časť jej vedeckých výsledkov spadá do tejto oblasti.

Svoje vedecké výsledky publikovala v početných vedeckých časopisoch. Podľa záznamov z databázy evidencie publikačnej činnosti zamestnancov UK (EVI-PUB) zo dňa 4. februára 2015 ich počet dosiahol 384. Z toho je 26 karentovaných publikácií. Celkový počet citácií je 144.

Jej vedecká aktivita nepoľavila ani vo vyššom veku, čo dokazuje skutočnosť, že za posledných 5 rokov okrem početných domácich a zahraničných publikácií vyprodukovala aj 10 vedeckých publikácií v zahraničných karentovaných časopisoch.

Kolegyňa doc. Z. Vitková pôsobila tiež ako hlavná odborníčka MZ SR pre farmaceutickú technológiu, členka pracovnej skupiny akreditačnej komisie MZ SR, členka Technologickej sekcie SFS, podpredsedníčka Spoločnej odborovej komisie doktorandského štúdia vo vednom odbore galenická farmácia, podpredsedníčka Odborovej komisie v študijnom odbore galenická farmácia, predsedníčka komisie pre štátnej skúšky farmaceutická technológia a sociálnu farmáciu a lekárenstvo.

V rokoch 1998–2003 bola tiež členkou komisie štátnych skúšok v predmete Sociálna farmácia a lekárenstvo. Päť funkčných období pôsobila ako tajomníčka AS FaF UK.

Vedecké a pedagogické výsledky doc. Z. Vitkovej boli ocenené Skarnitzlovou cenou za významnú publikačnú činnosť, medailou PhMr. Vladimíra J. Žuffu SFS, zlatou a striebornou pamätnou medailou FaF UK a striebornou Galénovou medailou. V roku 2009 bola za vzdelávaciu, výskumnú a organizátorskú prácu ocenená Weberovou cenou SFS a v roku 2015 bola ocenená SFS jej najvyšším ocenením, a to udelením titulu a diplomu Čestný člen SFS.

Analýza ukazuje, že dosiahnuté výsledky jubilantky sú významné. Tak ako za študentských čias, tak až doteraz zostala pani doc. Zuzana Vitková pre študentov osobným vzorom. Je známa mimoriadnou precíznosťou, obetavosťou, pracovným entuziazmom a ochotou kedykoľvek pomôcť. Jej prednášky boli a sú vždy precízne a fundovane pripravené. Nerobí jej problém stráviť so svojimi diplomatmi, rigorozantmi či doktorandmi dlhé hodiny v laboratóriu alebo pri individuálnych konzultáciách. Nie je preto náhodou, že už študenti nižších ročníkov prichádzajú za ňou, aby sa informovali o možnosti riešiť diplomové práce pod jej vedením a podobne je to aj so záujemcami o rigorózne či doktorandské štúdium. Ako viem jej bývalí diplomanti, rigorozanti či doktorandi s ňou udržiavajú srdečné a osobné kontakty dlhé roky.

Preto mi dovoľte, aby som v mene spolužiakov, spolupracovníkov a kolegov zaželel pani docentke Zuzane Vitkovej predovšetkým dobré zdravie, veľa ďalších pracovných úspechov a osobné šťastie.

Dr. h.c. prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD.
prezident Slovenskej farmaceutickej spoločnosti,
Bratislava